

NOK

Treesje Bannenber

Van Treesje Bannenberg verschenen:

2018 TRIOOTJE – Testbeeld 01

2019 ZEBRA – Testbeeld 02

AMSTERDAM-CENTRUM

1989-1992

NOK – TESTBEELD 03

Copyright © Treesje Bannenberg 2020

Auteur Treesje Bannenberg

Brieven: zie credits

Eindredacteur Anders Fictorie

Eerste druk 2020

Omslagafbeelding © NOK

Omslagontwerp © T/ART

Vormgeving omslag en binnenwerk Nina van Winden

Afbeeldingen: kiekjes en kunstserie

ISBN 9789464180633

NUR 320

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

NOK – TESTBEELD 03 IS GEBASEERD OP WARE
GEBEURTENISSEN, DIVERSE NAMEN ZIJN FICTIEF.

SCHUBLOOS

HOOFDSTUK 1

Januari 1992

Ongrijpbaar

Al met Al had ik als kind waardeloze sex, grimlach ik om de absurde gedachte. De priester die mij als kind verneukte heet Al, Piet Al.

Dagen ijsbeer ik op driehoog met het idee daarover iets op te schrijven, notities te maken, maar ik weet niet hoe. En wat. Het is te veel. Zo groot, zo enorm. De tekstverwerker raak ik niet aan. De letters op het keyboard zie ik voor het eerst. Op het moment leef ik van uur tot uur. Mijn gevoelens liggen voortdurend met elkaar overhoop.

Fien belde dat Lies overkomt uit de States. We móeten een afspraak maken, elkaar zien, spreken. Fien, Lies en ik.

't Doet me terugdenken aan die keer dat we met z'n drieën in '77 naar *Saturday Night Fever* gingen in bioscoop Tuschinski. Alleen deze keer gaat de film meer over de dans ontspringen dan lekker swingen.

Lies staat vierkant achter ons. Dat is fijn.

Zoals Fien al jaren met zichzelf bezig is, voelt het voor mij rauw. Ongaar. Ongrijpbaar. Horden gedachten verstoren de afgelopen maanden het evenwicht. Defectjes in lichaam en geest. Zelfs een simpel boodschappenlijstje leidt in de winkel tot wankelen. Ontoerekeningsvatbaar wordt een begrip.

Gehijg in mijn nek

Teruglopend uit Toko Dun Yong op de hoek van de Stormsteeg met bevroren Chinese dumplings in een doorschijnend plastic tasje steek ik vriendelijk mijn hand op naar de dames achter de ramen en slalom tussen de luidruchtige junkies door.

De buurman van Geldersekade 62 begane grond groet stug terug. Hij staat met zijn benen wijd en zijn armen over elkaar geslagen voor de entree. Op nummer 60 heeft hij zijn opslag. Hij leent me af en toe zijn brandweerslang. Altijd op het verkeerde moment.

'Zeg buuf wordt het niet eens tijd om je jarreteljeep te wassen?'

'Pardon...? Je hebt 't wel over mijn DAF Coupé 66 ja?'

sta ik te klooiën met de voordeursleutel. Linksboven me hoor ik gekreun en gesteun. Hé een nieuwe. Eindelijk een andere. Gék word ik van dat gehijg in mijn nek. Ik had er nooit last van. De laatste tijd maakt het me zó nerveus.

‘Gaaf het niet buuf?’

‘Ach... ik heb een leesbril nodig denk ik. Nieuwe film buurman?’

Het gehijg en gekreun wordt luider.

‘Hoe weet jij dat nou? Jij komt nooit kijken?’

‘Ik hoor het verschil. Dat is niet zo moeilijk. Die speakers hangen hier dag en nacht tegen de gevel aan te zuchten.’

’t Werkt wel...’

‘Niet voor mij. Aan mij heb je niks.’

‘Kom nou dan effe kijken. Deze is heel merkwaardig. Met paarden!’

‘Sex met paarden? Hè getverderrrie man. Dat mag niet mogen.’

‘Je mag grátis?’

‘Voor geen goud. Je wordt bedankt. Aju buurman.’

Brief aan Muis

Amsterdam - Al maanden loop ik met hele gore vieze smerige etterende wonden rond.

Afgelopen tweede kerstdag kreeg ik ‘m recht van voren. De bevestiging. Ineens werd veel verklaarbaar. Mijn angstige vermoedens werden bewaarheid. Vandaar dat je niets meer van me hoorde. En nog valt het me verschrikkelijk zwaar het je te schrijven.

Eigenlijk wil ik je het alleen vertellen wanneer ik je zie. Dat gaat wel even duren. En wanneer ik het niet doe, het je vertellen, kan ik niet meer naar je schrijven. Dan lijkt het net alsof ik iets voor je achterhou.

Oh tjeusus Muis, ik zou op dit moment een moord willen begaan om bij je te kunnen zijn. Al was het voor een dag.

In de kleine envelop zit het antwoord op al mijn leed. Dat klinkt heavy, het is ook heavy. Ik waarschuw je. Ik raad je ten zeerste aan om eerst eens jezelf af te vragen of je trek hebt in andermans shit. Want er komt een hele hoop.

Begrijp me goed. Daarom laat ik je de keuze. Als je er geen zin in hebt, verbrand de kleine envelop. Gooi 'm in de houtkachel. Please. Als het goed is zien we elkaar redelijk snel.

Kleine Envelop:

Welkom op de schroothoop.

Weet je nog Muis, dat we verleden jaar, op een verrukkelijke zonnige lentemiddag, samen aan het tea-en waren bij jou in de groentetuin op de Berg. Dat we beiden eerlijk en oprecht en opgelucht beaamden, dat godzijdank, óns incest bespaard was gebleven?

Op dat moment was ik daar heilig van overtuigd. Helaas, niets is minder waar. Ook ik ben slachtoffer van sexueel misbruik gedurende mijn kindertijd.

Na de Berg terug in Amsterdam schoot ik langzaam in de stress. Nerveus bekroop 't me. Ik kreeg hele griezelige gevoelens en scheet constant in mijn broek. Nachtmeries achtervolgden me dag en nacht. Bezweet schrok ik wakker, zat rechtop in bed of stoel. Ik werd geplaagd door angstaanvallen. In duizelingwekkende vaart drongen zich afzichtelijke herinneringen op. In rotten van drie probeerde ik ze met alle kracht tegen te houden, te stoppen, weg te douwen. Maar het was te laat. Of eigenlijk, hè hè.

Herinner jij je nog dat ik scheel van de hoofdpijn samen met je naar de MMS in Zuid fietste? Het was het eerste jaar. Ik dacht dat ik eindelijk bevrijd was van het Katholieke Lagere School-regime. Mooi niet. Door die nieuwe nonnen, ouderwets in 't pak en streng in doen en laten, kreeg ik afschuwelijke migraine. Hoe dichter we bij school kwamen hoe erger die helm heen en weer schoof, op en neer bonkte in mijn kop. Dat heb ik nu weer. En nog veel meer.

Oeroude zweren barsten open. Als kolkende lava stroomt de etter er in volle vaart uit evenals diverse beelden die telkens terugkeren. Oud vertrouwd fluisteren en flitsen ze overal met me mee. Het lijkt Lourdes wel. Ik heb de ene na de andere verschijning. En gewoon doorwerken hè. Tot halverwege het jaar. Ik kón niet meer.

Mijn huisarts had het eerder in de gaten dan ik. Ze stuurde

me naar een Shrink en op mijn werk stuurden ze me naar huis. Zonder boe of bah deed ik wat ervan me gevraagd werd. En nu zit ik thuis Muis.

Dit is “heel in het kort” wat me de afgelopen tijd is overkomen. De rest moet mondeling.

En of je het nou gelezen hebt of niet, vanaf nu durf ik je tenminste onder ogen te komen en kan ik je weer vrijuit schrijven.

Het leven gaat door. Sexueel misbruik helaas ook, maar dat zal het laatste zijn waar ik mijn nieuwe leven door laat verzieken. Ik zal wederkeren (zei die malloot van een Japie aan de rekstok dat ook niet?).

By the way: Biba in de Hazenstraat is en blijft echt de beste coffeeshop. Ze hebben sinds kort zelfs Californische Skunk die naar jouw ‘home grown’ riekt. Of het net zo lekker smaakt en effectief is zal ik je t.z.t. laten weten. Vandaag of morgen snor ik ernaartoe. Wanneer ik mazzel heb staat die Lange achter het barretje. We zitten op dezelfde lijn en ze matst me aan alle kanten.

De hand liet plots los

Onder het boodschappen doen bij Albert Heijn op de Nieuwmarkt verschijnt er ineens een zwarte herenbroek bij de blikjes tonijn. Mijn kinderhand ligt op een erectie. Zenuwachtig schokkerig geschuif. Plots een grote hand op mijn hoofd. De vingers priemen. Ik kan me niet meer verroeren. Mijn hoofd...

‘Spaart u zegels...?’

Zegels...? Paniek! Mijn hoofd zit vast. Hete vingers duwen het hardhandig naar beneden. Ik kan geen kant op.

De kassière slaat haar ogen ten hemel. Ze is wel wat gewend hier in de Nieuwmarktbuurt. Allemaal uitschot, gajes.

‘Drieëntwintigachtentachtig...’ Het klinkt verveeld dreigend.

Mijn ogen rollen uit hun kassen. Ik vecht, stik, zoek hulp, contact.

De kassière kijkt recht voor zich uit en tikt met haar nagels irritant dwingend op de rand van de kassa. Alle tijd heeft ze, van de wereld. Haar verbeterheid maakt me misselijk. Een

golf van walging stijgt op. Ik kokhals.

De greep verslapt. De hand laat plots los. Mijn hoofd zwaait in volle vaart naar rechts. De nek knakt. Het zuur bijt in de keel. Ik slik 't weg en veeg snel mijn mond aan mijn mouw af. In mijn broekzak vind ik geld, geef een geeltje. Hoe heb ik in godesnaam die boodschappen op de lopende band gekregen?

Ze rekent zuchtend af.

In uiterste concentratie berg ik thuis de boodschappen op. Tegenwoordig raak ik van alles kwijt, vooral op het verkeerde moment. Laatst vond ik na uren jachtig zoeken het blauwe pakje vloeitjes terug in een van mijn Spaanse laarzen.

Iedereen wist het

‘Vind je het niet vreemd dat je toen je op je zevende bijna verdronk, je geen enkele emotie toonde?’

Ik schrik me een hoed wanneer ze haar mond opendoet, een opmerking maakt. Vooral dat mijn Shrink me aan het praten kreeg door niets te zeggen en al die maanden naar mij geluisterd heeft is overweldigend en hartverwarmend.

De aandacht, de telkens terugkerende beelden en angstige gevoelens brengen me meer en meer aan het wankelen. De zwaarbeveiligde vesting scheurt, de dubbeldikke betonnen blokkade stort ineen. Het staat als een paal boven water. Ik kan er niet meer omheen. Dwars tegen alle angsten in durf ik het eindelijk te bekennen. De kapelaan, Oom Piet, die gore Hufter, de stiekeme lover van me moer, heeft me jarenlang in elk gat misbruikt en zij wist ervan.

Tot voor kort was ik ervan overtuigd dat ik een min of meer zorgeloze jeugd had. Nu weet ik 100% zeker dat ik door al die opgelegde dreigementen en geheimen mezelf behoorlijk voor de gek heb gehouden.

Vaak hoop ik, denk ik dat ik alles verzonnen heb. De beelden, de verkrachtelingen, de geuren van het misbruik. Ben ik niet de schuldige? Is het mogelijk dat een kleuter een volwassen man verleidt? Je moer je meesleurt in het complot, je volkomen onder de duim houdt, wegeijfert?

Ik schaam me dood. Diep. Daders zijn het, alle twee. Het kán niet waar zijn. Ik geloof het niet, mezelf niet, nooit niet,

niemand niet. Dat gebeurt niet in een nette rooms-katholieke familie op de grachtengordel.

Pa Pier kan ik het niet meer navragen. Hem confronteren evenmin. Wanneer hij had geleefd had ik dat onmiddellijk gedaan. Hij wist wat er speelde, dat zijn vrouw een schijnheilige bijneuk had. Nota bene een priester uit onze parochie, de Posthoornkerk in de Haarlemmerstraat. Smullen! Muis wist het. Iedereen wist het. Dát hield ik niet voor me. Dat was geen opgelegd geheim. Dat was me moers wil, die ik veelvuldig opstandig overtrad toen ik wat ouder werd en dácht dat dát het was wat ons gezin zo ontwrichtte.

Mijn vader was niet voor niets regelmatig neerslachtig. Maar wist hij dat ik door zijn rivaal, de Hufter, sexueel werd misbruikt? Nogal belangrijk, want Fien denkt er namelijk heel anders over...

Ik wist niet beter

Als waardig weduwe liet me moer zich aan alle kanten troosten terwijl de Hufter 's middags bij haar de stoep op naar binnen sloop. En oh wee als je daar iets van zei.

‘Wanneer gaan jullie nou ‘ns trouwen? Het is je gelukt ma. Je man ligt op St. Barbara. Pa Pier slikte ‘t niet meer. Hij is eraan kapotgegaan. De weg is vrij. Kom eindelijk ‘ns eerlijk naar buiten met dat stomme rund van je.’

Enkele folterende woorden daargelaten speelde ik onontkoombaar me moers spel braaf mee. Ik wist niet beter. Als de dood was en ben ik voor haar én haat haar tot diep in mijn guts. Volkomen slaafs afgericht doe ik meestal wat ze zegt en nog veel meer.

Wanneer zij je nodig heeft overvalt ze je, zet ze haar prooi tegen de muur en dreigt tot je om bent. Het liefst met een zeiktelefoontje. 's Ochtends vroeg om half acht. Ook wanneer je, zoals nu, voor de buitenwereld, overspannen bent, gevloerd bent door “stress”.

‘...en er is niemand die mij wil helpen... Al vraag ik het nog zo váák. Ik moet altijd álles alleen doen. Jullie laten me altijd in de steek!’

Ik hou mijn mond, hoor het aan. Het etiketje stress geeft me

enigszins speelruimte, maar niet voor lang.

‘Zeg Treesje, wanneer denk je weer aan het werk te gaan?’

Och wat is dit mooi

Net voor de kerst kondigde me moer ’t telefonisch aan.

Fien komt terug van twee jaar weggeweest. Ze heeft een grote reis gemaakt. Over de hele aardkloot alsmede door haar geest. Al jaren verdiept zij zich in wat ik noem het *Ero Macro Neurotische*.

Behalve dat ze eigenaardig is hebben Fien en ik weinig gemeen. Af en toe irriteer ik me danig aan haar. Vooral wanneer ze zweeft en dat doet ze nogal eens. Toch bel ik haar. Het is het groeiende vermoeden wat mij aanspoort. Ik moet en zal haar spreken en snel.

Een paar jaar terug won Fien inlichtingen in bij Gade over incestmeetings. Dat klonk voor mij allerminst vreemd. Zij is zo, gaat naar de meest wonderlijke gelegenheden. Ik zocht daar niets achter. Opeens tikken er, als een rozenkrans, rijen opmerkingen aan elkaar. Fien weet meer. Fien kan zeer waarschijnlijk mijn afschrikwekkende gevoelens bevestigen. En dat gebeurde. Een soort van.

Wanneer ik haar bel gaat ze onmiddellijk akkoord. Zonder verdere omhaal spreken we op de Gelderse kade af. Tweede kerstdag 1991 staat in mijn geheugen gegrift.

Voor Fien zich in een van de olifanten nestelt val ik met de deur in huis.

‘Ik móet je iets vertellen... We hebben het straks over je reis, goed? Ik móet iets met je delen. Iets heel ergs. Toen ik klein was...,’ met droge mond zoek ik naar woorden, kijk naar mijn zus en neem een slokje water. ‘Toen ik een kleuter was is het begonnen. Nou ja... Het begon allemaal met een hand op mijn hoofd. Een erectie en een donkere broek... Een kinderhandje...’

Fien onderbreekt me. Ze begint te huilen, snikt het uit in haar fauteuil. Ik spring bovenop haar schoot en sla mijn armen om haar heen. Nooit eerder voorgekomen, huilen, ruzie maken en genegenheid tonen is uit den boze in onze familie, snikken we het samen uit. Met lange uithalen lachen we ver-

leggen naar elkaar door onze tranen heen.

‘Dit is zo mooi,’ weent ze. ‘Als je eens wist hoe ik er tegenop heb gezien om terug te keren, naar huis, de familie... Och wat is dit mooi.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Nou, ik ben teruggekomen met hetzelfde verhaal... dat... dat ik er achter ben gekomen dat ik door Pa Pier als klein meisje sexueel misbruikt werd... Begrijp je?’

Ik sta op en tol door de kamer.

‘Pa Pier? No way Fien. Het is Oom Piet!’

Fien kijkt me even verschrikt aan en schudt zachtjes haar hoofd.

‘Nee... nee... Ik heb een zware therapie achter de rug... In Tokyo ontmoette ik een Amerikaanse die ik vertrouwde. Ik deelde mijn verhaal. Ik zat er al een hele tijd mee, durfde niet... Zij zette mij ertoe aan mijn herinneringen op te schrijven. Op een gegeven moment kreeg ik van haar het adres van een therapeut in Los Angeles. Hij is heel beroemd en heel erg duur, maar die man is te gék.’

‘Kon je dat betalen?’

Haar stem verandert, wordt zakelijk.

‘Ik heb in één keer een bom geld verdiend. Ik heb geposeerd voor een sexblad!’

‘Ah nee...’

‘Ik had een zwarte sluike pruik op en het thema heb ik zelf bedacht. Bloot en Japans eten,’ giechelt ze als een klein meisje.

Haar zo te zien steekt me diep.

‘Ik heb het magazine bij me. Ik laat het je zien! Er staat ook een verhaaltje bij.’

‘Ja uh... nee hoor Fien. Daar heb ik écht geen trek in. Ik zie je al voor me. De benen gespreid. De kut van mijn zuster. Nee hoor. Niks voor mij. Alsjeblieft zeg...’

‘Ach, dan laat ik het bij je achter,’ grabbelt ze in haar rugzak. ‘Kan je erin kijken wanneer jij wil.’ Ze knikt me bemoedigend toe. Haar ogen glinsteren van trots. Ze stijgt bijna op. Ik moet snel zijn.

‘Oké, ga verder met je verhaal. Ik snap hoe je die therapeut

betaald hebt. De één bloot, de ander zijn brood.’

Ze lacht, terug op aarde.

‘Oh já... Die therapeut ja... Die therapeut die had een kamertje niet veel groter dan drie bij drie, schat ik...’ Ze kijkt om zich heen, wijst een denkbeeldige grens aan. ‘Dat kamertje was gecapitonneerd in warm dieprood fluweel. Helemáál. Álles. Zó mooi. De vloer, het plafond, de muren voelden dik, zacht en stevig aan...’ Ze praat steeds zachter, fluistert totaal in vervoering. ‘Voor mij was dat de baarmoeder... Zó veilig. En als we naar binnen gingen floepte ik er zo in terug... In de baarmoeder van mamá,’ sist, pruttelt, houdt ze het niet meer. Fiens ogen draaien van verrukking alle kanten op. ‘En weet je wat? Je gelóóft het niet. Ik heb zelfs een keertje MIJZELF GEBAAARD!’ Triomfantelijk spreidt ze haar armen. Zo van kom maar op.

Ik vind het allemaal best. Voor deze ene keer. Aangemoedigd vertelt ze enthousiast verder.

‘Raar joh! Ik voelde de weeën... de baarmoederwand. Ik was mama en mezelf als baby tegelijk. Te gék. Zó mooi. En weet je wat het aller... állerfijnste was? Dat kamertje was geluiddicht. He-le-máál geluiddicht. Niémand kon me horen.’

‘Dat heeft mijn Shrink ook. Een dubbele deur. Dat is normaal.’

‘Oh...’

En zo beleeft Fien in een vorig leven dat ze de dikste vrienden is met Pa Pier en dat ze Jezus Christus ontmoet. Aan het kruis. Maar geen woord over de Hufter...

‘Oké Fien, de feiten. We leggen ze naast elkaar. Die duwende hand van Pa Pier op je hoofd, waar gebeurde dat bijvoorbeeld?’

‘Voordat hij ging slapen haalde hij me uit bed...’

‘Ahá... Wacht even,’ zie ik ’t ineens voor me. ‘Hij maakte me wakker, op zijn arm de trap af, door de schaars verlichte gang en overdekte binnenplaats naar de wc, lichtknopje aan, pyjambroek naar beneden, op het potje en kraantje in wasbakje aan ter stimulering. Pa Pier wachtte in zijn flanelen pyjama zittend op de plee op het plasje, kraantje dicht, broekie omhoog, leegde hij het potje, het doortrekken kan ik me

niet herinneren, pakte me op, knipte het licht uit en bracht me terug naar bed...' kijk ik vragend naar een woest knikkende Fien, 'en soms...'

'Ik mis één ding en dat is de hand van Pa Pier...'

'Hoezo?'

'Na het plassen werd ik door hem misbruikt. Dan duwde hij zijn hand op mijn hoofd en... Jij had het toch ook over een hand op je hoofd?'

'Ja! De hand van de Húfter. Die voel ik nóg priemen. Brr...,' krijg ik het ineens ijskoud als ik mijn hand ter voorbeeld gespreid op mijn hoofd leg. 'En dat was níet op de wc. Ik heb nooit samen met de Hufter op de wc gezeten.'

Door zijn spelletjes lagen wij op een van de perzen, óf zaten in een fauteuil, óf in het stapelbed... Mét Lies boven me? Da's een nieuwe die als een heipaal inslaat. Hou je kop erbij. Niet afdwalen.

Fien zet haar eigen hand op haar hoofd en duwt het krachtig naar beneden.

'Precies!'

'Dat was de hand van Pa Pier Treesje. Echt waar.'

'Met alle respect...,' hou ik beide handen omhoog, 'dat was niet Pa Piers hand. Mocht het wel zo zijn ben jij de eerste die het hoort. Ik sluit niks uit. Wát een zootje. Overigens... Lies moest toch ook op het potje?'

Fien kijkt verschrikt op. In gedachten blaas ik in het keukentje al mijn asem uit en zet een pot thee. We hebben twee dingen gemeen. Die hand en het wc-bezoek met Pa Pier. Eén beeld van Fien komt exact overeen met mijn angstige voorgevoelens. Die hand, die ik telkens op mijn hoofd voel, die heeft daar vroeger veelvuldig gelegen. Mijn hoofd. Dé plek waar ik in '89 in twee weken helemaal kaal werd. Als een biljartbal.

Juli - Augustus 1989

Brief aan Muis

Amsterdam – Dat had ik nooit moeten doen. Jezelf laten testen is vragen om moeilijkheden. Deze keer vergeef ik 't me. Ik leed pijn en kon het niet meer verbergen. Dat is het lastige wanneer je voor een ander werkt.

Ze kijkt me meelevend aan. 'De Gamma GT test is veel te hoog,' zucht de huisarts. 'Het is niet de gal of hepatitis, je lever functioneert niet voldoende.'

Stantepee moet ik stoppen met zuipen Muis. Geen drank meer, ben ik de eerste drie dagen totaal van slag. Een harde klap en een brok in mijn keel. Alles wat ik in mijn mond steek wordt gewikt. Mag dit wel? Dat wel? Mag ik er überhaupt wat insteken?

Gade barstte in huilen uit toen ze 't hoorde. Ze vindt het heel erg dat ik mijn (kale) kopstoot moet laten staan. De krat-ten bier blijven op de gang, de wodka in de vriezer. Ik drink uitsluitend water met prik en eet dik met roomboter besmeerde bruine boterhammen belegd met speculaas. Dat is veilig. Zo kan ik me niet vergissen.

De wrede gedachte dat een stuk van mijn sociale leven op springen staat verdring ik bewust. Het einde van nog even blijven hangen na het werk, feestjes, etentjes, en veel erger, mijn veilige haven, mijn huiskamer, mijn stamkroeg is nabij. Zonder drank hou ik het in dat hol niet lang vol. Ik probeer het natuurlijk wel, een enkele keer in het weekend, maar nog voor het toilet struikel ik over de dubbele tong van een drinkmaat. Verveeld slenter ik vastberaden Café de Pool uit en loop over de Wallen terug naar huis.

Het sluipt erin Muis. Een niet goed functionerend orgaan laat van zich horen. Het is genoeg. Uit met de pret. Retteketet. Hoe graag ik weg wil wezen, me suf zuip in het kader der ontspanning, het is de hoogste tijd om naar mijn lijf te luisteren. Zonder dat ik er erg in heb verlies ik mijn fut, sleep me voort, raak down en elke griep of virus die er heerst grijpt mij als eerste in de lurven. Mijn weerstand is nihil.

Gade zeurt al maanden dat ik naar de dokter moet. Je weet

hoe ik ben. Een verantwoordelijk kostwinner. Te druk op het werk. Uitstellen, niet zeiken. Ik ben stoer, sterk. Tot de nekslag. De dag dat ik uitgeput wakker word en niet meer opsta.

Ter ruggensteun stuurt de huisarts me naar een acupuncturist. Ze stopt twaalf naalden in mijn lijf. Stoned als een speldekussen kom ik eruit. Ze is een overvriendelijke vrijwel onverstaanbare Chinese met een ondoorgroendelijke eeuwige glimlach. Vooral spanning en emotie moet ik vermijden. Eer ik begrijp wat ze bedoelt staat het zweet op mijn lippen. Lachend schud ik van nee. ‘Dat is echt ónmogelijk in verband met de vele deadlines op het werk.’

‘Ja ja. Moet tóch,’ zegt ze met die eeuwige grijns.

Alsof het afgesproken is trekken we gelijktijdig onze schouders op en maken een nieuwe afspraak.

Een maand later heb ik onder de douche opeens plokken haar in mijn handen. In één keer pel ik een kwart van mijn hoofdhuid eraf. Met een bos zeiknat bijeengeraapte slierten ren ik naakt de douche uit de huiskamer in en grijp naar mijn bril. Behoedzaam overzie ik het slagveld in de spiegel. Waar het heeft losgelaten is de hoofdhuid broos, rozerood.

Voorzichtig trek ik aan een pluk naast de kale plek. Je gelooft het niet, ook dát geeft mee, zit los. Nog één ruk en ik ben gescalpeerd. Wat nu? De dokter bellen? Het is weekend. Gade? Gade is er niet. Ze spreekt ergens in het land op een congres.

Shít. Als de sodeju moet ik foto’s maken. Pasfoto’s voor mijn nieuwe rijbewijs. Stel je voor. Op zo’n officieel document accepteren ze vast geen kale neet. En ik heb iets nodig, iets voor op het hoofd. Zo kan ik niet naar buiten. Onthutst fatsoeneer ik de resten. Zo goed en zo kwaad druk en plak ik wat ervan over is op mijn kanis.

Na enig gearzel bel ik de huisarts. Het is zaterdag. Ik krijg het nummer van een vervanger via het antwoordapparaat. Die zegt dat het allemaal wel meevalt. Dat een beetje haaruitval normaal is. Hoort die man wel wat ik zég?

‘Wat dacht u van een haarstukje, of anders een pruik?’

Ik word niet goed. Hou me vast aan de rand van de tafel. Die man neemt me niet serieus. Hij gelooft me niet, hoort me

niet. Van geen meter overdondert en kleineert hij me, spreekt tegen me alsof ik als een kind sta te jokken, debiel ben.

De paniek slaat toe en ik dicht. Totaal van de kaart breek en buig ik van het ene op het andere moment voor autoriteit. Overdadig verontschuldig ik me en bedank de invaller aller-vriendelijkst.

‘Wat een advies. Dáár heb ik wat aan. Ik voel me stukken beter. Sorry dokter, dat ik u lastig val. U heeft volkomen gelijk. Ik moet me niet zo aanstellen. Geen vuiltje aan de lucht. Iedereen heeft wel eens een paar haren op het kussen liggen. Fijn. Dank u wel voor de geruststelling dokter. Sorry dat ik u gestoord heb. Dag dokter.’

Midje augustus zet ik een wollen muts op. Het enige hoofddeksel in huis. Ik worstel me door de haag junkies, voel me extra verwant met ze en vecht tegen de twijfel. Een shotje hero will do op zo’n moment.

Opgefokt schiet ik door de Stormsteeg, de Pillenbrug over, de Lange Niezel in, de Oudebrugsteeg door over het Damrak en sla linksaf de Nieuwendijk op. Geen zomerhoed meer te bekennen koop ik bij de HEMA een nietszeggende sjaal.

Onderwijl hóór ik je watertanden Muis... Voor het éérst van mijn leven heb ik geen trek in de goddelijke kaaskroketten van Banketbakkerij Van der Linde schuin aan de overkant.

Schichtig en bezweet door die wollen muts loop ik onopvallend tussen een stel junkies over het Damrak. Voor de spiegel van de pasfoto-automaat op het Centraal Station orden ik schielijk de spaarzame vochtige haren. Ik voel me als een dief in de nacht. De tere kale plek bedek ik zo zorgvuldig mogelijk. Ik lijk op zo’n kalend mannetje die de vettige slierten vanuit de nek in een fraaie slag tot ver op het voorhoofd terug over zijn kale test drapeert.

Vier keer in zwart-wit kijk ik mezelf zeven minuten later aan. Ik zie eruit als een opgejaagd gewond dier. Een keiharde confrontatie, die ik straks jaren meedraag in mijn rijbewijs.

Thuis knip ik het prijsje uit de sjaal en bekijk ‘m onwennig. Zoals je weet heb ik het niet zo op met tierelantijnen. Ik ben wel ijdell maar niet zo.

Voor de spiegel zet ik mijn muts af. De binnenkant zit vol

haar. Het lijkt op een vogelnestje. Zacht trek ik aan de restanten rond het hoofd. Wat loslaat leg ik op een hoopje op tafel. Van achteren, in de nek, bungelen her en der wat dunne slieren. Die zitten nog vast.

Met kloppend hart knip ik ze stuk voor stuk af. Op gevoel, zo kort mogelijk. Ik kan er niet goed bij. Dat is te zien. Met de scheerspiegel achter mijn hoofd zie ik een paar plukjes haar, afgewisseld door rozerode huid. Het resultaat oogt rattig. Snel knoop ik de sjaal om. Geïrriteerd ruk ik 'm af. Veel te tuttig wordt het een heel gevecht.

Terwijl ik tegen de avond Gade bel, laat omroepen door de receptie, kijk ik in de spiegel naar een totaal ander mens. Ik verzeker haar met de hand op het hart dat ze vooral moet blijven waar ze is. Dat ze zich echt geen zorgen hoeft te maken. Dat het allemaal enorm meevalt. Niks aan de hand.

In no time ben ik zo kaal als een lichtroze biljartbal. Voor de uitslag van wéér een bloedtest, zit ik mopperend bij de huisarts.

'Wat een kutdermatoloog. Daar ga ik nooit meer naar toe. Wat een botterik,' raak ik weer opgewonden. 'Zijn blik gleed een tiende van een seconde over mijn kale knetter en toen mompelde hij zónder me aan te kijken dat wat 't ook mocht wezen, het vaker bij mannen als bij vrouwen voorkomt. Hij schreef een rottig receptje uit tegen uitdroging van de hoofdhuid en schoof 't naar me toe. Uw haar komt nooit meer terug, zei hij plompverloren. Dat zullen we eens zien, griste ik het recept van zijn bureau en liep boos weg. Ik ga van m'n leven niet meer terug naar die akelige eikel. Dat doe je toch niet? Je ontnemt een patiënt toch niet direct alle hoop?'

'Je hebt in ieder geval geen aids...' Hoofdschuddend kijkt mijn huisarts bezorgd onder mijn pet. Een Amerikaan, een groene baseballpet, die ik verreweg boven alle andere hoofddeksels prefereer. *Oakland Athletics* staat er geborduurd op. Ik mocht 'm zomaar uit de verzameling van Juups man kiezen. Die past me het best, ook op de snorfiets blijft ie zitten, én geeft me uiteraard gouwe ouwe energie. Wat dacht je van al die pakjes *Oakland* filtersigaretten, die wij vroeger van jouw lieve mama Thea lospeuterden. Dat vergeet ik nimmer.

Door een nieuwe bril ter compensatie is iedereen inmiddels gewend aan mijn nieuwe look. Ook op het werk. Enkelen vinden het zelfs wel cool. De meesten trekken wit weg. Een kale kop blijkt in de wandelgangen veel erger dan doodgaan, kanker of aids.

© T/ART 1989 #passportphotocollection

‘Leuke pet,’ giechelt de acupuncturist achter haar hand terwijl ik me omkleed en de pet hoffelijk voor haar afneem. Ze schatert ’t uit, houdt zich net overeind aan de behandeltafel en maakt scheerbewegingen boven haar hoofd. Wanneer ik haar met handen en voeten uitleg dat ik onverhoeds al mijn haren verloor, begint ze ’t te snappen. Zonder aarzelen steekt ze een paar pennen in mijn kop.

‘Het is uw schuld. Ik denk dat het door die naalden komt,’ plaagt ik. Dat verstaat ze niet.

Een weekend later belt Jan dat ik mij op zijn kosten bij de Pet Salon in de Hazenstraat een pet mag laten aanmeten. Ans weet ervan. Ik ken haar uit de zeventiger jaren, jij toch ook, en

kies twee basis kleuren groen en zand, in suède.

‘Wat ruikt het hier lekker naar leer én hasjiesj,’ glimlach ik.
‘Zeker van hiernaast?’

‘Ja. Hier. Neem een trekje,’ biedt ze me een pijpje met schimmel-Afghaan aan, ‘over twee weken is je pet klaar.’

Voor ik mijn stuurslot openmaak wip ik de overvolle Biba binnen. Het duurt even eer ik het barretje bereik. Er staat een hele lange ranke meid achter. Dat had ik al gezien. Ze torent boven iedereen uit.

‘Hallo. Heb je nog schimmel-Afghaan?’

Ze schuift een la open en komt met een flinke plak tevorschijn.

‘Genoeg denk je?’

We glimlachen elkaar breed toe.

‘Doe me een gram of acht, dan zit ik een tijd goed.’

Het mes snijdt behendig door de plak. Ze weegt af.

‘Acht punt twee...,’ kijkt ze me trots aan, ‘mag ’t een onsje meer zijn?’

‘Tjeusus wat knap van je, zo in één keer.’

‘Wat denk jij dat ik hier de hele dag sta te doen?’ ’t Is net als bij de kaasboer. Op een gegeven moment krijg je er handigheid in.’

‘Kaas geeft mee, is niet zo hard.’

‘Zal ik jou een geheim verklappen?’

‘Dól op geheimen.’

‘Oh ja? Hoezo?’

‘Hoezée,’ wuif ik ’t weg als onbelangrijk.

De Lange kijkt me heel even vragend aan, schuift dezelfde la open en pakt de rest van de plak Afghaan. ‘Moet je voelen.’

Ik pak de plak aan. ‘Verrek.’

‘Deze la wordt verwarmd,’ gooit ze nonchalant de plak erin terug, ‘anders is het echt niet te doen hoor.’

Ik reken af.

‘Mooie pet. Wat zit eronder?’

‘Niks,’ doe ik zonder meer m’n baseballpet af.

‘Nieuwe coupe?’

‘Laten we het daar op houden.’

Nogmaals kijkt ze me onderzoekend aan.

Ik grijns en trek mijn schouders op. ‘Douche nooit in het weekend.’

‘Waarom, als ik vragen mag?’

‘In ene viel mijn haar uit. De hele douche lag vol. Komt nooit meer terug, zei de dermatoloog.’

‘Da’s lekker dan,’ trekt ze snel de verwarmde la open en breekt iets af.

‘Hier. Voor dat bolletje van je. Een extra stukje Skuff. En die punt twee daar lullen we niet meer over,’ stopt ze ’t samen met het schimmelige stuk Afghaan in een plastic zakje. ‘Wat voor soort vloeï gebruik je?’

‘Gewoon. Rizzla blauw. Ik hoef die lange vloeï niet. Soms draai ik wat in een shaggie, ’t liefst een reefer, zonder tabak. Meestal bak ik zandkoekjes of brouw er thee van.’

‘Aha! Een spacekoekmeissie. Dat had ik niet achter je gezocht. Als ik het eet of drink kan je mij wegdragen.’

‘Mij ook. Dat is de bedoeling. ’s Avonds voor het naar bed gaan knabbel ik aan een koekje of drink een koppie thee. Ik heb er reuze baat bij als pijnstillers voor m’n rug en dergelijke. Het is mijn medicijn. Het gaat me vooral om de ontspanning.’

‘Ontspámmmm...’

‘Gaat het nog lang duren dámes?’ duwt er iemand achter me.

‘Rustig aan Jopie. Ontspámmmm...,’ houdt ze haar armen opzij, handen in de lucht, duim en wijsvinger tegen elkaar. ‘Net echt hè? Dat zei zo’n yogamalloot mét spraakgebrek op een blauwe maandagmiddag. Niks voor mij.’

‘Doe me een glimlach. Dan ben ik weg.’

En ja hoor Muis. Die Lange gaat er zelfs voor staan. Ik krijg een hele brede. Mijn dag kan niet meer stuk.

Twee weken later zit mijn nieuwe pet me als gegoten.

‘Tot over een paar weken,’ zwaai ik naar de etalage van de Biba wanneer ik terug naar huis snor.

Het kaal zijn op zich is een koude bedoening. Ik besef sinds kort hoeveel hitte je via je hoofd verliest.

Op het werk heb ik voor een spotprijs een oude matrixprinter op de kop getikt. Ik kan deze brief zo meteen hier thuis kant en klaar uitprinten, in een fris ruikende envelop stoppen

en morgen op de bus doen. Ik ben namelijk nog niet aangekleed. Het is half zes zondagmiddag en moet nog een heleboel doen.

Sinds ik carrière maak offer ik een gedeelte van de toch al krappe tijd op aan getut. Ik moet wel. Het is niet meer een spijkerbroek aan en een lijmschort voor. Kuifje zou 't me nooit vergeven. In Amerika draag je een Indianen- of cowboypak, in business land business clothes nietwaar? Je herkent me amper terug Muisie. Soms lach ik me rot om die façade. En toch, nu ik mijn eerste officiële vaste baan heb, doe ik mijn uiterste best er opvallend eenvoudig bij te horen.

Na 't geklooi, het wassen en vertroetelen der kale knetter, een maskertje en een algehele ontharingsbeurt (behalve op het hoofd groeit 't bij bosjes op plekken waar ik het niet wil) haal ik een schotel bij New King op de Zeedijk en vreet dat met vette vingers op achter de buis.

Over tv gesproken. In oktober krijgen we er twee Nederlandse commerciële netten bij. Veronique (wat een naam) en TV10. Dat betekent enkel films en series. Joechei!

Wellicht heb je gemerkt dat er niet in iedere *Ons Amsterdam* een brief verstopt zit. Ook dat je wel vier van die nostalgische bladen in ene keer hebt mogen ontvangen. De oorzaak van deze overdosis is tijdgebrek, aangelengd met een grote portie vergeetachtigheid. Daar had ik altijd al last van. Sinds mijn kale neet hebben mijn gedachten de vrije loop.

Trouwens, alles wat ik opstuur adresseer ik altijd aan jou, wat niet wegneemt dat 'post' voor het hele gezin is bedoeld. Jij bladert ietwat afwezig door *Ons Amsterdam*, Yana knipt de mooiste plaatjes uit en Michael maakt de kachel ermee aan. (*einde brief aan Muis '89*)

Januari 1992 vervolg

De tijd is blijkbaar rijp

Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat ik langzaam uit elkaar val. Het gebeven van mijn lever en de kaalheid waren duidelijk voortekenen van het 'uit de ontkenning' komen. Geen haar op mijn hoofd, barstte het zowat uit elkaar. Dat was het begin, het startsein van al die verdrongen opgelegde geheimen. Maar ja, wist ik veel.

Net als die enorme angst die ik voor me moer heb, die was plots foetsie tijdens het gesprek met Fien. Weliswaar voor even. Nu begrijp ik het. Die angst is terecht.

Vanaf mijn vierde zat ik in het complot. Samen met baby Jan werden we het alibi van de doordeweekse stiekeme vrijpartijen van me moer en de Hufter buitenshuis.

Daarnaast misbruikte hij me binnenshuis mét goedkeuring van me moer wanneer hij me 's avonds naar bed bracht. Althans zo begon 't, net als Hufters zwaar opgelegde geheimen. Wat hij met me uitvat mocht ik aan niemand vertellen want ánders... Dood, hel en verdoemenis deden me krimpen van angst.

Met de dag, of beter, dag en nacht komen de meest macabere herinneringen bij me boven. Het houdt niet op. Heel verwarrend, heel pijnlijk, heel ingewikkeld, vallen er tegelijkertijd brokken beton van mijn schouders. Ook bij Fien. Tjeuses wat is die blij met me. En ik met haar. Ook al verschillen we hemelsbreed van mening, de bevestiging van het sexueel misbruik is binnen. De tijd is blijkbaar rijp. Fien is net geland en twee dagen later komt haar zusje met eenzelfde soort verhaal.

Het is een ongelofelijke opluchting voor ons beiden, hoewel het me erg dwars zit dat ze de Hufter erbuiten laat. Hij was het, als zijn paal boven water, maar Fien houdt voet bij stuk.

Voor mij heeft Pa Pier niets met het misbruik te maken. Misschien vergis ik me? Het is allemaal zo vers, zó complex. Pushen doe ik niet. Ze komt er vanzelf wel achter.

Drie volle dagen loop ik op wolken, voel ik me sinds heugenis bevrijd. Angst, schuld en schaamte zijn zoek. Het kan

niet meer stuk. Voor mij is de stront rond.

IVANHOE!

Een dag later bel ik Fien en sleep haar mee naar me moer.

Eerst stribbelt ze heftig tegen. Ze ziet ervan af. Ze heeft 't met broer Jan, de nooit afgestudeerde psycholoog, besproken. Al vanuit Tokyo blijken die twee regelmatig telefonisch contact te hebben gehad. Jan kent haar verhaal al een tijdje. Hij steunt Fien waar hij kan.

‘Ja maar Fién. Dáárom kwam je toch terug? Je wilde het toch juist met iedereen delen? Daarom ben je toch hier?’

‘Ja dat wel uh... daar zie ik nu erg tegenop. Nee hoor. Ik doe het niet.’

‘Ik wel. Als eerste ga ik naar ma. Ik bel haar zo voor een afspraak voor morgenochtend. Lekker vroeg en fris. En vertel ik haar over Oom Piet. Niet over Pa Pier. Dat is jouw pakkie an. Het móet eruit Fien. Kom op. Dan kunnen we verder.’

‘Alsjeblieft Treesje... Wácht nog even. Ik bel Jan eerst. Kijken wat hij zegt... Ik bel je morgenochtend terug oké?’

‘Ik ga ma nù bellen. Kijken of ze morgenochtend een gaatje heeft.’

Ook zoiets. Op den duur went alles. Om me moer te kunnen spreken moet ik eerst een afspraak maken. Uit zelfbehoud. Zij is met hem aan de wandel óf de Hufter is op de Prinsengracht.

‘En ik máák er eentje want ík gá. In élk geval.’

‘Kan je niet éven wachten? Weet je wat het is? Ik ben zo vreselijk benauwd. Volgens mij kan mama het helemaal niet aan. Ik ben zo bang weet je... Ik ben zo vreselijk bang dat wanneer we het haar vertellen ze doodgaat... Echt waar. Daar ben ik zo benauwd voor. Toen ik mama terugzag dacht ik néé dat kan ik niet doen. Daar gaat ze aan kapot. Dat kunnen we haar toch niet aandoen?’

‘Luister Fien. Ma weet ervan. Dat weet ik zeker. En nogmaals: ik heb het over Oom Piet, niet over Pa Pier. Ook al missen er een stoot puzzelstukken, mijn verhaal is rond. Mijn geheimplicht slaat nergens meer op. Ik laat me niet meer afleiden. IVANHOE!’

Amsterdam, Prinsengracht

Een rode blos op haar wangen

Me moer kan het aan. En hoe. Zonder slag of stoot.

In de eetkamer op de Prinsengracht hoort ze me aan, zoals altijd een notitieboekje en pen in de aanslag. Enigszins verbaasd, dat wel, toont ze amper enige emotie.

Ik zit tegenover haar aan de lange eettafel. Het vervlogen plastic tafelkleed plakt aan mijn armen. Licht als een veertje voelt het leven.

Zonder meer vertel ik over Oom Piet, de Hufter. Dat hij me weet ik veel hoelang en hoe vaak als kind sexueel misbruikt heeft. Thuis, op school, op zijn kamer in de Posthoornkerk, en over zijn niet mis te verstane opgelegde geheimen.

Onwennig steekt me moer haar hand naar me uit over het kleverig valse bloemenmotief. Ze slikt geïrriteerd een paar tranen weg. Ik leg voor het eerst van mijn leven mijn hand in de hare.

‘Fien komt zo... Die wilde dat ik de spits afbeet.’

‘Gut kind zijn er meer?’ Direct laat ze mijn hand los. ‘Wát een potentie heeft die man.’ Verwonderd staart ze voor zich

uit. Een rode blos op haar wangen.

‘Heb je er ooit iets van geweten. Iets gemerkt?’

Ze schudt van nee, kijkt me niet aan.

‘Hij bedreigde me met hel en verdoemenis, zelfs de doodstraf als ik het ooit aan iemand zou vertellen...’

‘Dat is niet wáár. Ik geef toe dat hij wat klef is...’

‘Erger dan dit zeil ma. Véél erger. Dat wéét je.’

‘Zoiets zou hij nóóit doen. Het is zo’n goede man. Hij doet zó’n goed werk,’ schuift ze in alle eenvoud de Hufter van tafel. ‘Hoe dúrf je Oom Piet zó te beschuldigen.’

Ik schuif mijn stoel naar achteren en sta op.

‘Ik ga naar de bakker, lekker een vers broodje halen. Aju ma.’

Ik ben er klaar voor

Mijn missie staat vast. Fien sleep ik mee.

Binnen een week lichten wij onze vier broers en jongste zusje stuk voor stuk in. Een duivels karwei. Ik ben overal op voorbereid. Waarschijnlijk nog meer slachtoffers, ontkenning van de een of de ander, een knokpartij, wat dan ook. Ik ben er klaar voor.

De eerste zijn Eddie en Ria. Ik zit met Fien aan de ronde tafel. De kinderen liggen net in bed. Met een grote slag om mijn arm qua Pa Pier, vertellen we ieder ons verhaal. Ook al is het ongelofelijk, ze geloven ons zonder enige twijfel.

Eddie houdt zich in, maakt een stuk minder grapjes dan gewoonlijk. Heel even hou ik zijn hand vast. Het is net zo’n zweterige kluif als de mijne. Tussendoor biedt hij me biertjes aan. Heel lief, zijn manier van troost. Ik drink al jaren niet meer dus ik zet ze ongezien terug in de koelkast. Op een gegeven moment zie ik hem kijken van hè? Hoe kan dat nou?

‘De wonderbaarlijke vermenigvuldiging,’ knipoog ik naar hem.

Ria vindt het allemaal verschrikkelijk voor ons en vraagt zich af of er meerdere kinderen misbruikt zijn. Een goeie vraag.

Ik geloof jou niet

Bij Jan word ik uitgenodigd voor het avondeten.

Fien gaat niet mee. Jan kent haar verhaal. Gisteren heeft ze nog contact met hem gehad.

Het is niet voor niks dat ik draal. Bij hem is het oppassen geblazen. Aan het eind van de middag bel ik aan.

Eva maakt in de keuken spruitjes schoon. Jan is ongeduldig en afstandelijk. Hij speelt irritant de psycholoog die alles weet. Ik voel me aangevallen, op mijn hoede. Terwijl ik met een brok in de keel mijn verhaal doe pleit hij constant voor zijn moeder.

‘Laat dat mens toch met rust op haar ouwe dag. Wees jij de wijste. Zand erover. Jij bent jong. Jij komt er wel overheen.’ En meer van die afbraak.

‘Jij lijkt verdomme wel getrouwd met je moeder.’

Jan spat uit elkaar.

‘Afgezien van het feit dat het volgens Fien Pa Pier is die jullie misbruikt heeft, kán het niet waar zijn wat jij me vertelt. Ik geloof jou niet. Het is godsonmogelijk dat je een klein kind zó met je penis kan bewerken. Al helemaal niet in die kleine mond of anus. Dat pást niet.’

Het ligt op mijn lippen om hem te vragen ‘Hoe weet jij dat? Heb je het zelf al ‘ns geprobeerd?’, maar hou me tijdig in.

‘Het deed anders reuze zéér.’ Mijn lip begint als een klein meisje te trillen.

Jan daast en tiert door. Het is zo onverwacht. Wát heeft Fien hem eigenlijk verteld? Hij is zo intens gemeen. Doet hij me opzettelijk pijn? Hij treitert, zuigt. Ik snap er niets meer van en barst in huilen uit. Dat is precies waar hij me wil hebben. On my knees.

Plots stopt hij, biedt me een kopje thee aan en doet alsof er niets gebeurd is.

Ik weet niet hoe ik het heb, voel me heel onveilig. Geen woord komt er meer uit. Jan hoort me niet, gelooft me niet. Dat is klinkklaar. Ik moet hier weg en wel zo snel mogelijk.

Heftig nerveus trek ik aan mijn shaggie tot het laatste end. Symbolisch brand ik mijn fikken. Genaaid voel ik me door Jan, net als door de Hufter én me moer.

Ik smeer ‘m. Als de wiedeweerga. Hij heeft me diep geraakt. Daar is hij goed in en niet voor het eerst.

De discussies laaien hoog op

De volgende avond eten we bij Spik en Agnes.

Fien is er ook. Het wordt een zootje. Hun oren tuiten. Ze willen alles tot in de finesses weten.

Ik ben goed op dreef. Ze geloven ons onmiddellijk. Spik wil meer feiten. Ik moet goed opletten, me niet door Fien laten afleiden. Die blijft bij Pa Pier hangen.

‘Buiten dat. Door Fiens verhaal sluit ik Pa Pier niet uit. Ze is er net zo stellig over als ik over Oom Piet. Ik ga niet over een nacht ijs. Er komt zoveel op me af. Dit dient zorgvuldig uitgezocht.’

De discussies laaien hoog op. Onderwijl hou ik mijn oren gespitst.

Timmie, die op driehoog boven Spik en Agnes woont, keert vandaag terug van vakantie. Ik heb geen contact met de benjamin gehad en wil zielsgraag mijn verhaal aan haar kwijt. Wij lijken op elkaar. We hebben allebei lef op zijn tijd.

Spik tikt in de keuken op de waterleiding. Even later tikt de buis terug. Timmie is thuis.

‘Vinden jullie het erg als ik naar boven loop?’

Ik klop op haar deur. Blij verrast doet ze open.

‘Wat leuk!’

‘Dat valt te bezien.’

In het kort vertel ik mijn ontdekkingen. Eerst heel voorzichtig. Dat hoeft helemaal niet. Ze schrikt niet eens. Ze is lief en troost me aan alle kanten. Zij heeft er haar gedachten over, al een en ander zelf meegemaakt.

‘Iedereen was inmiddels het huis uit, woonde op kamers. Na Pa Piers dood maakte ma misbruik van me. Ze hield me zo lang mogelijk thuis voor het huishouden.’ Timmie schiet vol. ‘Pa Piers dood doet nóg zeer. Hij hielp me altijd met m’n huiswerk en toen ie ziek werd, dat was zo zielig, zo naar joh. Hij in Fiens kamertje en mama en Oom Piet beneden in de huiskamer voor de buis. Ik was vijftien toen hij stierf en ben zéker niet door hem misbruikt, maar die geur van die kwal

heb ik als langst thuiswonende nog diep in mijn neusgaten zitten.’

‘Bedoel je dat Oom Piet ook aan jou zat toen je klein was?’

‘Niet dat ik weet. Hij kocht wel veel cadeautjes voor me als kind.’

‘Mmm interessant. Hij was zo gierig als wat.’

‘Ik vind het echt reuze naar voor je Treesje. Wat èrg...’

We lopen de trap af naar eenhoog, terug naar de anderen.

‘Weet je nog die keer in New York op de Empire State Building? Dát soort dingen herinner ik me al te goed. Dat gebeurde thuis ook toen ik tiener was. Dan gaf ik ‘m een flinke por met mijn elleboog in zijn maag...’

‘Ah shit já. Ik bedoel maar Tim. Over macht en misbruik gesproken. Echt verschrikkelijk voor je. Afschúwelijk...’

‘Oh ja?’ Agnes en Spik zitten op de eerste rang. ‘Vertel ‘ns?’

Timmie grijpt dankbaar de aandacht. De daadwerkelijke interesse doet haar goed.

Het voorval speelde zeven jaar terug. Op haar 23ste vertrok ze, of liever gezegd, vluchtte ze in ‘85 als au pair naar New York. Me moer en de Hufter reisden haar achterna. Ze kreeg drie dagen verlof en liet hen Manhattan zien, haalde hen elke ochtend op bij het Waldorf-Astoria Hotel op Lexington Avenue.

‘Mama en Oom Piet verkeerden in uitstekende conditie. Ik liep heel wat met ze af. Dat deed ik voor haar, omdat we nóóit samen wat ondernomen. Elke avond bracht ik ze voor het avondeten terug. Ik wilde niet met hun eten. Dat werd me te intiem.’

De laatste dag stonden ze op het Empire State Building. Het was rustig op het dek. Timmie wees hun vanaf grote hoogte alle plekken waar ze die drie dagen geweest waren.

Oom Piet sloeg ineens een arm om haar middel terwijl hij met de andere de reling vasthield. Hij pakte haar nog steviger vast, schoof met zijn harde pik tegen haar billen en bleef schuiven.

Bij volle bewustzijn liet Timmie dit expres toe en keek haar moeder, die naast hen stond, doordringend aan. Het was duidelijk zichtbaar dat Oom Piet tegen haar aan reed.

‘En niet een minuutje, nee minstens vijf minuten liet ik ‘m begaan. Geen énkele reactie. Ik bleef haar strak aankijken. Kijk nou mama. Kijk nou wat ie dóet...! Ze deed niks. Zei niks... Ik had er schoon genoeg van en gaf Oom Piet met mijn elleboog een flinke por in zijn maag. Hij hield op met rijden, maar liet me niet los...’

Na een heftige worsteling, eindelijk bevrijd, bracht ze hen in doodse stilte terug naar het hotel. Géén woord werd er ge-rept over zijn aanranding.

‘Vijf maanden later liep de au pairbaan af en keerde ik terug. Alsnog confronteerde ik mama en vroeg haar of ze nog wist wat Oom Piet daar op het Empire State met me had gedaan? Jij als volwassen vrouw kan jezelf verdedigen, daar heb je je moeder niet voor nodig, zei ze. En ze zei ook dat Oom Piet het zó geweldig van me vond dat zij zoveel gezien hadden van New York City. Dit was zijn manier om te zeggen dat hij van me hield...’

Het ongeloof en de walging is op het gezicht van Agnes af te lezen. ‘Het is niet wáár...?’

‘En dat is je schoonmoeder Ag...’

‘Tjéusus,’ mompelt Spik.

Even valt er een stilte. Ik neem een verlate hap van het verrukkelijke toetje. Spik roffelt met twee messen op de glazen tafel. Het gesprek zet zich voort.

Ineens krijgt Fien een fit en staat op. Ze brabbelt als een peuter en trilt van angst. Ik loop achter haar aan. Ze valt neer op de bank in de huiskamer. Er hangt een snottebel uit haar neus. De waterlanders lopen over haar wangen. Angstig kijkt ze me met rooddoorlopen ogen aan.

‘Ik weet ’t niet meer Treesje... Ik raak zó in de war van alles...’

Spik kijkt om de hoek van de deur. ‘Wat is er aan de hand met Fien?’

‘Laat maar. Ze moet even bijtrekken.’

Hij komt de huiskamer binnen, knipoogt naar me en wendt zich tot zijn oudste zus.

‘Twijfel Fien? Je twijfelt toch niet hè? Was het misschien tóch Oom Piet en níet je vader?’